

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:2437

av Désirée Pethrus m.fl. (KD)

Barnkonventionen i svensk lag

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införliva FN:s barnkonvention i svensk lag.

Motivering

FN:s konvention om barns rättigheter är inte en del av svensk lagstiftning. Den 20 november 2014 fyller barnkonventionen 25 år. Under våren samlande den dåvarande barnministern Maria Larsson (KD) representanter från myndigheter, kommuner, landsting och det civila samhället för ett gemensamt avstamp i jubileumsårets arbete att förvandla barnets rättigheter till varje barns vardag. Sverige ratificerade barnkonventionen 1990 som ett av de första länderna i världen. Därmed har vi som nation folkrättsligt förbundit oss att förverkliga den för att säkerställa att barn och ungdomar ges de bästa förutsättningarna och de bästa möjliga uppväxtvillkoren. Men vi har inte inkorporerat konventionens bestämmelser i svensk lag. Såväl myndigheter som jurister påpekar återkommande att barnkonventionen inte uttryckligt är svensk lag då beslut fattas som står i strid med konventionen. Under våren 2009 granskades Sverige av FN:s barnrättskommitté som rekommenderade att barnkonventionen erkänns som svensk lag. Kommittén rekommenderade också att barnkonventionen alltid ges företräde vid en lagkonflikt mellan svensk lag och konventionen.

Vidare menar även Unicef att barnkonventionen måste få en starkare ställning i Sverige än den har i dag eftersom den är ett grundläggande folkrättsligt instrument som omfattar bestämmelser om barns mänskliga rättigheter. Unicef framhåller att det skulle ställas högre kompetenskrav på beslutsfattare om bestämmelser om barns behov och rättigheter skulle bli direkt tillämpbara i svenska domstolar och vid myndighetsbeslut.

Norge har valt att både transformera och inkorporera barnkonventionen. Enligt Rädda Barnen har detta lett till att kunskapen om barns rättigheter har ökat markant i landet, både hos vuxna och hos barn. Barnens rättsställning har också stärkts eftersom de oftare har tillfrågats inför beslut. Barnkonventionen har också kommit in som redskap och rättesnöre i den politiska planeringen. Rädda Barnen menar att Norge lever upp till konventionen på ett betydligt bättre sätt än Sverige.

På Kristdemokraternas initiativ har den tidigare regeringen gjort en ordentlig genomlysning av hur alla myndigheter arbetar för att upprätthålla barnkonventionen. Det är ett viktigt led i arbetet för att upptäcka var vi har de största utmaningarna. Det bör vi fortsätta att göra. Men det är inte tillräckligt. I mars 2013, tillsattes därför en utredning med syfte att kartlägga hur tillämpningen av lagar och andra föreskrifter överensstämmer med barnets rättigheter enligt barnkonventionen och de tilläggsprotokoll som Sverige har tillträtt. I utredningen ska också för- och nackdelar med att inkorporera barnkonventionen i svensk rätt analyseras. Uppdraget ska redovisas senast den 4 mars 2015.

Vi anser att det finns starka skäl att stärka barnkonventionens rättsliga status i Sverige. Det skulle leda till att barns rättigheter och ställning kan stärkas inte minst inom rättsväsendet och i asylprocessen. Om barnkonventionens riktlinjer är lag blir det tydligt för beslutsfattare, myndigheter och domstolar att de ska säkra att det finns kompetens om och att hänsyn tas till barns behov och rättigheter.

Det ska vara en självklarhet att alla människor har lika värde och samma rättigheter, oberoende av ålder. Den nuvarande transformeringsmetoden, att anpassa lagstiftningen till barnkonventionens bestämmelser, är otillräcklig. Det behövs mer och därför bör barnkonventionen göras till svensk lag.

Désirée Pethrus (KD)

Lars-Axel Nordell (KD)

Emma Henriksson (KD)